

Rens

Het is zondag morgen, altijd anders dan andere dagen, tenminste in ons gezin. We staan allemaal vroeg op en hijsen ons in de zondagse kleren, die allemaal netjes klaar liggen. Voor mijn moeder moet dit altijd een heel werk zijn geweest want we waren met z'n achten als kinderen. In de keuken stonden alle schoenen netjes gepoetst op een rijtje. Mijn vader, die naast zijn werk ook nog wat vee had, was nog vroeger opgestaan om te melken en varkens te voeren en dan omkleden. Hij droeg altijd een donker pak met wit overhemd en zwart gepoetste schoenen. En mijn moeder droeg zondags altijd een hoed. Ja, ze zorgde er voor dat wij altijd netjes naar de kerk gingen en voordat wij onze fietsen pakten lagen er op de tafel voor een ieder 4 pepermuntjes en collecte geld klaar. Ja, wij gingen altijd op de fiets, omdat wij een dorp verderop naar de gereformeerde kerk gingen, wel 4 km verder. Daar snapte ik nooit wat van, want bij ons in het dorp was ook een kerk met een prachtige toren, maar nee daar hoorden wij niet thuis. Wij waren Gereformeerd en zo gingen wij dus ook naar dat dorp naar school, want daar stond ook de Christelijke school. Alle dagen op de fiets, heel vaak bij elkaar achterop, of blokken op de trappers, als de fiets eigenlijk te groot voor je was. Maar geklaag was er niet, we gingen gewoon het hoorde zo, we wisten niet beter.

Toch voelde ik mij heel eenzaam in die schooljaren, er was in het dorp niemand van mijn leeftijd die dus ook een dorp verderop moest. Zij gingen in eigen dorp naar school, niemand uit mijn eigen dorp zat dus bij mij in de klas.

Heel vaak moest ik dan ook alleen naar huis lopen, want mijn broer, waar bij ik achter op de fiets zat, kwam wel een uur later uit en vriendinnen had je wel op school, maar ik woonde te ver weg en die kwamen dus nooit bij mij thuis. In de winter was het gauw donker en je moest altijd langs een lange eenzame weg.

Vriendinnen waren er genoeg in het dorp, maar daar gingen wij niet echt mee om. Ze gingen naar de Openbare school en ze noemden ons "de finen", zal wel te Christelijk hebben betekend, maar last hebben we daar nooit van gehad, kwam dus ook, omdat wij daar weinig mee omgingen.

Eens in het jaar hadden we kermis in het dorp, dat was niet voor ons, maar stiekem ging ik dan op een afstand staan kijken en zag hoeveel plezier ze hadden, maar wij hadden ons geloof en dit waren aardse dingen.

Zondags vaak twee keer naar de kerk, en hoe raar het ook klinkt, het was een gewoonte. We gingen. Als we dan thuis kwamen, kregen we thee met een lekkere koek en wat was dat altijd gezellig. Maar zondag was ook echt rustdag, de fiets mocht na kerktijd niet meer worden gebruikt, ook handwerken, zoals breien en haken, bleef die dag in de kast liggen. Spelletjes deden we dan vaak, de sjoelbak op tafel. Ook schaken en met dammen vermaakten we ons.

Voor mijn ouders was het geloof heel belangrijk; m'n vader was ook bijna altijd ouderling en als de dominee een keertje niet kon, dan stapte mijn vader de preekstoel op en las een preek voor.

Bovendien als ouderling zijnde, moest hij vaak op huis bezoek met de dominee bij de leden langs, ook bij ons thuis was dat altijd zo. Wij, als kinderen, moesten dan allemaal om de tafel zitten want de dominee kon je vragen stellen.

Van ga je wel naar de catechisatie? Bezoek je wel de jeugdvereniging? Natuurlijk deden we dat trouw. Ook werd er van je ouders verwacht, dat ze boodschappen bij een van de kerkleden haalden en ook had je een arts die van jouw kerk lid was.

Toen ik wat ouder werd, tiener zeg maar, ging ik vaak om met een meisje uit het dorp. Zij was niet kerkelijk en mocht eigenlijk alles op zondag wat ons verboden was het was. Voor mij een prachtige

tijd. Nadeel was, dat mijn vader het niet leuk vond en mij waarschijnlijk ook niet vertrouwde, als ik ook maar iets te laat was, fietste hij het hele dorp door om mij te zoeken.

Dat voelde niet fijn ,wat deed ik niet goed?? Als ik eens een vriendje had en hij iets meer dan een kus wilde ,liet ik hem echt wel weten dat ,dat niet kon daar was het huwelijk voor.

Ja, ik nam de bijbel wel heel letterlijk, maar mijn leven was dan ook: naar de kerk gaan, catechisatie, jeugdvereniging'. Uitgaan en feestvieren was er niet bij. Het was ook het begin dat ik weg wilde uit het dorp, maar waar heen???

Na de lagere school ging ik naar de huishoudschool; heel graag had ik naar de Mulo gewild, want leren kon ik wel, maar die was te ver weg en zou ik weer alleen moeten fietsen en och, je was een meisje en voorbestemd om (moeder) huisvrouw te worden.

Na de huishoudschool moest er geld worden verdiend en dat wilde ik maar wat graag, want thuis met acht kinderen kon je niet krijgen wat je wilde en ik had een dure smaak en was gek op mooie kleding.

Dus dat werd kranten naneuzen om werk te zoeken, en ja hoor, vakantie hulpen gezocht, maar dat was wel zeventig km verderop en er stond bij: Christelijk vakantiecentrum en dat scheelde. In overleg met m'n ouders, die niet zo happig waren, werd er toch door m'n vader contact gezocht met de directie daar en ook zij vonden mij eigenlijk te jong, maar ik mocht het proberen.

En zo vertrok ik uit het dorp, waar ik mij nooit echt gelukkig voelde, voor het eerst alleen met de trein en bus reizen en omdat ik nog zo jong was, werd ik bij de directie in huis genomen, maar het werd een prachtige tijd en mijn ouders kregen een brief thuis, dat ze heel erg tevreden waren en ik mocht dan ook volop meedraaien in de werkzaamheden. Als zestien jarige leidde ik het hele avondeten, het stil zijn maar ook het danken na de maaltijd.

De maanden vlogen voorbij ,en het seizoen liep ten einde, dat betekende op nieuw werk zoeken, terug naar mijn dorp wilde ik niet.

Via, via hoorde ik dat er plaats was voor leerling ziekenverzorgster in de stad; dat leek mij wel wat, voor anderen zorgen, maar zou ik naar de stad mogen?

Maar ook dat bleek te mogen, want het betrof een Gereformeerd verpleeghuis en daar ging ik in de opleiding, het was een mooie tijd, wel heel streng: je moest 's avonds tien uur binnen zijn en anders speciaal verlof vragen.

Het was ook die keer dat er kermis in de stad was, ik was alleen de stad in gegaan het was al donker. Je kon de kermis overal horen en steeds als ik dichterbij kwam, overviel mij een bepaalde angst: daar mocht ik niet heen, mijn ouders vertrouwden mij.

Want: stel dat jij daar bent en God komt op dat moment terug, dan ben jij op de verkeerde plaats. Wij zijn nu bijna zestig jaren verder, er is veel gebeurd na mijn tijd als ziekenverzorgster: huwelijk, geboorte kinderen, scheiding, opnieuw getrouwd, de kerk trouw gebleven?

Ja en nee, de Gereformeerde kerk in mijn dorp van nu is, zoals zovele, samen gegaan met de hervormde gemeente, dat heeft hier veel onrust betekend. Vooral bij de ouderen is dat niet overal goed gevallen, maar ach voor onze jeugd misschien moeilijk te begrijpen, toch lag dat vroeger anders en kon je best moeilijkheden krijgen als je met een Hervormde vriend of vriendin thuis kwam en daar mee wilde trouwen en Rooms lag nog moeilijker.

Gelukkig zijn die tijden, neem ik aan, voorbij.

Het kerk gaan voor mij is ook veranderd sinds kort. Met de samenvoeging op zich heb ik geen probleem, maar als oudere moet je naar een andere kerk (onze kerk is verkocht). Je mist je plekje, het samen zijn, de vertrouwde personen om je heen, kerkdiensten veranderen om ook de jeugd er meer bij te betrekken en ze moeten mee in deze zo moderne tijd.

Ja, wat is er veel veranderd en wat heeft het je gebracht, ondanks alles ben ik blij dat ik ben opgegroeid in een Christelijk en degelijk gezin met normen en plichten, het was de basis van mijn verdere leven.

Het waren eigenlijk maar vijftien jaar “thuis” en daarna moest ik het ook uitzoeken, maar die basis is toch heel belangrijk geweest.

Die basis mis ik nu in zoveel gezinnen, zo streng als bij mij thuis hoeft en moet natuurlijk niet, maar nu is alles zo losjes. Ze mogen zo veel, de ouders hebben het druk. Ondanks alles verlang je toch wel eens terug naar die tijd, moeder had altijd de thee klaar als je uit school kwam, even bijpraten (ook al stond ze soms de hele dag achter de wasmachine met wringer).

Geloof is vooral liefde, wij waren een groot gezin met acht kinderen, maar als broers en zusters is en zijn de verhoudingen altijd goed gebleven.